

17 257

Assemblee van de West-Europese Unie

Nr. 34

VERSLAG VAN DE 45STE ZITTING (TWEEDE DEEL) VAN DE ASSEMBLEE VAN DE WEST-EUROPESE UNIE.

Vastgesteld 5 juli 2000

De Assemblee van de West-Europese Unie heeft van 5 – 8 juni 2000 te Parijs vergaderd. De delegatie uit de beide Kamers der Staten-Generaal¹ vestigt de aandacht op de volgende rapporten die werden behandeld en de daarbij behorende aanbevelingen²

A. Politieke zaken en Defensie

1. «Op weg naar de Europese Veiligheids- en Defensie Assemblee»

a. Het Lissabon Initiatief inzake «Europese veiligheid en defensie: de parlementaire dimensie», ingeleid door de Voorzitter van de Assemblee, de heer Klaus Bühler.

b. De heer Behrendt, rapporteur voor de Politieke Commissie, sprak over het rapport «Europese veiligheid en defensie: de parlementaire dimensie» dat op 21 maart 2000 in Lissabon werd aangenomen (doc. 1684 en doc. 1695 het antwoord van de Raad van Ministers op aanbeveling 664)

Van Nederlandse zijde werd gesproken door de heer **Blaauw** (VVD); De heer Blaauw bracht naar voren dat de WEU Assemblee al lange tijd alle ontwikkelingen betreffende een veiligheids- en defensiebeleid in de EU met belangstelling heeft gevolgd, mede in relatie tot de NAVO. Ook bij dit debat memoreerde hij weer de mogelijkheid van een democratisch deficit. Een democratisch deficit dat voorkomen kan worden door het instellen van de iESDA, waarin delegaties deelnemen uit alle landen van de WEU familie. Daarbij moeten wij open blijven staan voor de dialoog met andere Europese instanties op dit gebied, waarbij tevens volledig aandacht gegeven blijft worden aan de rol van de Russische Federatie en Oekraïne.

c. Tenuitvoerlegging van Besluit 23 van de Assemblee:

(i) ratificatie van het ontwerp-besluit inzake de titel en naam van de Assemblee, aangenomen door het Comité van Voorzitters op 30 mei 2000 (doc. 1700)

¹ Voor zoveel de Tweede Kamer betreft:
Vertegenwoordigers: Blaauw (VVD), Duive-
steijn (PvdA), Timmermans (PvdA).
Plv. vertegenwoordigers: Cherribi (VVD), Leers
(CDA), Terpstra (VVD), Valk (PvdA), Van 't Riet
(D66), Verhagen (CDA).

Voor zoveel de Eerste Kamer betreft:
Vertegenwoordigers: Dees (VVD), Eversdijk
(CDA), Jurgens (PvdA), Van der Linden (CDA).
Plv. vertegenwoordiger: Zwerver (GroenLinks).

² De in dit verslag genoemde documenten en
overige stukken die betrekking hebben op
deze plenaire vergadering zijn verkrijgbaar op
de griffie interparlementaire betrekkingen.
Internet: <http://www.weu.int>.

(ii) ratificatie van het ontwerp-mandaat van het Steering Committee voor de Europese Veiligheids- en Defensie Assemblee, aangenomen door het Comité van Voorzitters op 18 mei 2000 (doc. 1697)

d. De geassocieerde partners en de nieuwe Europese veiligheidsarchitectuur.

Rapport-Martinez Casan/Adamczyk, doc. 1690, aanbeveling 665

e. De consequenties van het opnemen in de Europese Unie van bepaalde WEU functies.

Rapport-De Puig, doc. 1689, aanbeveling 666

Van Nederlandse zijde werd bij het gezamenlijke debat over deze rapporten het woord gevoerd door de heer **Blaauw** (VVD). De heer Blaauw benadrukte dat bij het integreren van instellingen van de WEU in de EU voorkomen wordt dat er een democratisch deficit ontstaat op het gebied van veiligheids- en defensiebeleid. Hij hield een sterk pleidooi voor de WEU als interim European Security and Defence Assembly. Met de iESDA blijven alle leden van de familie van de West Europese Unie (*) parlementair betrokken bij het creëren en evolueren van de nieuwe Europese veiligheidsarchitectuur met een goede en hechte relatie met de NAVO. De ESDA is interim, omdat het in de toekomst mogelijk kan zijn dat parlementaire betrokkenheid bij Europees veiligheidsbeleid langs andere lijnen georganiseerd wordt.

(*) = (naast de tien lid-staten zijn dat Turkije, IJsland, Noorwegen, Tsjetsjenië, Hongarije, Polen, Slovenië, Slowakije, Bulgarije, Roemenië, Oostenrijk, Denemarken, Finland, Ierland, Zweden, Estland, Letland en Litouwen)

2. a. De implementatie van het Stabiliteitspact voor Zuid-Oost Europa
Rapport-Blaauw/Valk, doc. 1691, aanbeveling 627

b. De situatie in Kosovo III: militaire en veiligheidsaspecten
Rapport-Baumel/Barsony, doc. 1688, aanbeveling 673

Bij het debat over deze twee rapporten werd het woord gevoerd door de heer **Blaauw** (VVD) als rapporteur.

In de introductie van het unaniem aangenomen rapport ging de heer Blaauw mede namens co-rapporteur Valk (PvdA) in op de achtergronden van het tot stand komen van het Stabiliteitspact: een stabiele Balkan is slechts te bereiken via een sterke sociaal-economische ontwikkeling van het gebied. Die ontwikkeling is ook nodig om de landen van de regio gereed te maken voor toekomstige integratie in de Europese Unie. Na een aarzelende start begint de uitwerking van het Stabiliteitspact vorm te krijgen. De nodige projecten worden in overleg opgezet. Korte, snel te realiseren projecten, maar ook grote, grensoverschrijdende infraprojecten, op (nat en droog) verkeers- en vervoersgebied maar ook voor electriciteitsnetkoppeling. Streven is het toewerken naar een situatie waarin op den duur ook Servië aan het Stabiliteitspact kan deelnemen, waarmee het Pact aan kracht wint en waardoor grote kostenbesparingen te bereiken zijn. Hiervoor zijn politieke initiatieven nodig, gericht op steun aan de oppositie in Servië, het creëren van een democratisch draagvlak, het verdwijnen van Milosevic. Montenegro en Kosovo zijn, als onderdeel van respectievelijk de Federatie en Servië, twee gebieden waar thans het Stabiliteitspact niet toepasbaar kan zijn. Via «omleidingen» zijn er toch bepaalde injecties in de economie van beide gebieden. De situatie in Kosovo blijft zorgelijk. Door onvoldoende financiële middelen en het onderbezet blijven van VN- en aanverwante instanties stagneert de ontwikkeling. Door gebrek aan «law and order» neemt criminaliteit

onrustbarend toe en daarnaast komt de ontwikkeling van politieke instituties onvoldoende van de grond. Het etnisch geweld is nog steeds niet uitgebannen.

Het Stabiliteitspact moet zeer snel van de grond komen, anders zijn alle dingen die we in de regio doen nutteloos en moeten we er ook militair veel langer blijven dan we ooit hadden verwacht.

3. Nieuwe missies voor Europese strijdkrachten en de voor hun taken vereiste collectieve slagkracht

Rapport-Rapson, doc. 1687, aanbeveling 669

4. Het «National Missile Defence programme» (NMD) van de Verenigde Staten

Rapport-Schlöten, doc. 1704, resolutie 103

Van Nederlandse zijde werd hierbij gesproken door de heer **Blaauw** (VVD)

De heer Blaauw benadrukte dat naast NMD ook in ontwikkeling is de zogenaamde «Theatre Ballistic Missile Defence (TBMD)». Deze laatste is enigszins anders van aard, maar heeft wel degelijk ook veel overeenkomsten met NMD. TBMD is in feit van urgenter belang, omdat Europa eerder binnen het bereik van ballistische projectielen zal komen dan de Verenigde Staten. Hij pleitte voor een open discussie met de Verenigde Staten over NMD en de mogelijke impact op het ABM-Verdrag (Anti Ballistic Missile-Verdrag). Er is een groter potentieel voor het delen van technologie bij de twee projecten.

C. Relaties met parlementen en het publiek

1. Parlementaire diplomatie: de rol van internationale assemblees

Rapport-Squarcialupi, doc. 1685, aanbeveling 670, resolutie 102

2. Instellingen die zich bezighouden met veiligheids- en defensieresearch, Deel I: de positie in de geassocieerde lid-staten.

Rapport-Navarro/Matuska, doc. 1686, aanbeveling 671

Van Nederlandse zijde werd aan het debat deelgenomen door de heer **Cherribi** (VVD). De heer Cherribi zei dat het hier ging om slechts een eerste deel van een langer onderzoek dat uiteindelijk alle WEU landen zou behelzen. Hij onderstreepte het belang van onderzoeksinstituten en het genereren, ontwikkelen en verspreiden van kennis. Het gaat echter ook om het ontketenen van een publiek debat, hetgeen hij eigenlijk als een beschavingsminimum, zelfs een democratisch minimum beschouwde. Hij betreunde dat de rapporteurs eerder beschrijvend dan analytisch waren geweest. Hij vroeg naar de puntsgewijze analyse van de rapporteurs m.b.t. het werk van onderzoeksinstituten in de publieke en private sector; hoe zij in een vervolgrapport een symbiose tussen de verschillende geldstromen (de eerste, tweede en derde) denken mogelijk te maken. Tevens vroeg hij of er een lijst van onderzoeksinstituten kon worden gemaakt die men via web-site van de WEU kan raadplegen.

D. Technologie en ruimtevaart

1. Nieuwe taken voor het WEU Satelliet Centrum

Rapport-Valleix, doc. 1692, aanbeveling 669

Van Nederlandse zijde werd hierbij het woord gevoerd door de heer **Cherribi** (VVD). De heer Cherribi was van mening dat het de heer Valleix geen gemakkelijke taak had, gezien de problemen in het verleden bij de oprichting van het Centrum en het gebrek aan financiële middelen. Men dient zich wel te bedenken dat het Centrum analyses maakt en niet zelf

gegevens produceert maar afhankelijk is van bronnen als Spot, Landsat en ERS. Torrejón is er niet in geslaagd een standaardprocedure te bewerkstelligen. Een satelliet centrum is wenselijk, de wil bestaat, maar de politieke werkelijkheid is anders. Alleen een intensieve kennis van het luchtruim kan de veiligheid van Europa en de naburige regio's in de toekomst garanderen. Meer financiële middelen zullen moeten worden toegekend, maar de manier waarop is nog onduidelijk, gezien het feit dat zelfs Frankrijk het budget voor dit doel heeft bevroren of verlaagd. De heer Cherribi was blij met het voorstel voor grotere marktwerking en haalde het voorbeeld aan van DASA en Matra. Meer samenwerking tussen Europese bedrijven is de beste manier om vooruit te gaan.

Voorts voerden in de Assemblee het woord:

de heer Javier Solana, als Secretaris van de WEU en Hoge Vertegenwoordiger voor het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid van de Raad van de Europese Unie; hij beantwoordde vragen van o.m. de heer **Blaauw** (VVD) en **Cherribi** (VVD),

De heer **Blaauw** vroeg om een nadere analyse door de Secretaris-Generaal van de positie van de Russische Federatie vis-à-vis de NAVO en het Europees veiligheidsbeleid.

De heer **Cherribi** vroeg de Secretaris-Generaal meer in detail in te gaan op de toekomstige betrekkingen tussen de WEU en Afrika.

de heer de Castro Caldas, Minister van Defensie van Portugal; hij vertegenwoordigde het Portugese Voorzitterschap van de WEU/EU. Hij beantwoordde vragen van o.m. de heer **Blaauw** (VVD), die informeerde naar de plotselinge ommezwaai van Iran ten opzicht van het embargo op Irak. Immers, Iran heeft plotseling toegelaten dat een hele vloot tankers met olie uit Irak via haar territoriale wateren de maritieme blokkade kon ontlopen.

de heer Masseret, Staatssecretaris van Defensie van Frankrijk; hij presenteerde het programma voor het komende Franse WEU/EU Voorzitterschap. Hij beantwoordde vragen van o.m. de heer **Cherribi** (VVD) en de heer **Blaauw** (VVD)

De heer **Cherribi** stelde dat de heer Masseret weliswaar verklaarde dat de Europese defensie een Europese prioriteit zal hebben, maar vroeg om een nadere precisering van deze «Europese defensie».

De heer **Blaauw's** vraag betrof vredesoperaties. Een van de manco's is een inadequaat burger politieapparaat. Is het Franse Voorzitterschap klaar om een reserve op te bouwen met troepen uit Europese landen en zijn die troepen dan direct beschikbaar voor vredesoperaties?

De voorzitter van de delegatie,
Blaauw

De griffier van de delegatie,
Bellekom